

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ
ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ-δικηγόρος
Ταχ.Δ/ση : Λεωφ. Λίμνης Μαραθώνος 29
Τηλ:2132030600 FAX:2132030630

Αγ. Στέφανος: 13/1/2020
Αρ. Πρωτ: 905

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ [2^η]

ΠΡΟΣ: ΠΡΟΕΔΡΟ ΟΙΚ/ΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ –ΔΗΜΑΡΧΟ ΔΗΜΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

ΘΕΜΑ: Εισήγηση/γνωμοδότηση **επι επαναληφθέντος 2ου αιτήματος** εξωδικαστικού συμβιβασμού της κ. **ΤΣΑΚΡΙΚΑΔΑΚΗ ΑΙΚ/ΝΗΣ** για καταβολή αποζημίωσης για σωματική βλάβη υπέστη από την πτώση της λόγω φθοράς του πεζοδρομίου , ποσού **α) 420€** (140€ για έξοδα ιατρικών επισκέψεων + 280€ για χρήση ταξί) **για υλική βλάβη και β) 15.000€ για αποκατάσταση της ηθικής της βλάβης**

- ΣΧΕΤ: 1. Το με α.π. 45502/3.12.19 **επανυποβληθέν** αίτημα περι εξωδικαστικού συμβιβασμού της ενδιαφερόμενης
2. Η με α.π. 33641/30.8.19 αίτηση της ενδιαφερόμενης με την συνημμένη σ' αυτή από 29/8/19 ιατρική βεβαίωση του ΝΣΚ 'ΚΑΤ'
3. το με α.π. 34373/9.9.19 έγγραφο της Δ/νσης Τ.Υ με το οποίο μας διαβιβάστηκε α) το με α.π. 33988/4.9.19 έγγραφο /αιτηση/καταγγελία της ενδιαφερόμενης που υποβλήθηκε στον Δήμο με ηλεκτρονικό μήνυμα β) με συνημμένη την Γνωμάτευση του 'ΚΑΤ' & γ) φωτογραφικό υλικό του σημείου του συμβαντος
4. το με α.π. 35579/19.9.19 έγγραφο της Τ.Υ με τα εις αυτό συνημμένα ίδια ως ανω έγγραφα
5. Η με α.π. 35821/23.9.19 Γνωμοδότηση Ν.Υ επι της αρχικής αίτησης

ΑΙΤΗΜΑ: 1) Με την υποβληθείσα (2) σχετικό αίτηση της ενδιαφερομένης ζητείτο η εκ μέρους του Δήμου αποζημίωσή της (χωρίς αναφορά σε συγκεκριμένο ποσό) από τραυματισμό που υπέστη από πτώση της, αποδιδόμενη σε φθορά/κακοτεχνία-ελλιπή συντήρηση του πεζοδρομίου, που έλαβε χώρα στις **29/8/19 & ώρα 9.20 πμ** στο πεζοδρόμιο επι της οδού Λ.Λίμνης Μαραθώνος έξω από την 'ΚΑΜΕΛΙΑ' δίπλα στο περίπτερο, αναφέροντας ειδικότερα ότι <αιτείται χρηματικής αποζημίωσης για σωματικές βλάβες και ψυχική ταλαιπωρία > λόγω του τραυματισμού της (κάταγμα αριστερής ωμοπλάτης) και μώλωπες σε διάφορα σημεία του σώματος), καθώς *'λόγω της κατάστασής της & για αρκετό χρονικό διάστημα, θα ζητά την συνδρομή τρίτου προσώπου για την εξυπηρέτηση προσωπικών της αναγκών και επιπλέον είναι επιβεβλημένη η αποχή από την εργασία της για μακρά χρονική περίοδο, ενώ δεν είναι προσδιορισμένος και ο χρόνος αποκατάστασης του τραύματος'*

Επι του αιτήματος αυτού, τοποθετηθήκαμε δια της υπο (5) σχετικό Γνωμοδότησής μας, καταλήγοντας στην μη αποδοχή του, δεδομένου του κατά πάντα αορίστου περιεχομένου του, του μη καθορισμού του ποσού αποζημίωσης, του μη συμβατού του αιτήματος με την προβλεπόμενη διαδικασία του εξωδικαστικού συμβιβασμού, του ενδοιαστικού περιεχομένου του, της διαφαινόμενης αβάσιμης αξίωσης και της σε κάθε περίπτωση αδυναμίας του Δήμου τοποθέτησης επι αιτήματος χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης δεδομένης της αντικειμενικής αδυναμίας ποσοτικού προσδιορισμού της αλλά και αναρμοδιότητας αξιολογήσεώς της.

2) Εν συνεχεία η ενδιαφερόμενη επανήλθε εκ νέου δια του υπο (1) σχετικό αιτήματός της, στο οποίο αποπειρώμενη να άρει την αοριστία του αρχικού αιτήματος, πλέον κάνει λόγο για ζημιά συγκείμενη σε έξοδα ιατρικών επισκέψεων και έξοδα μεταφορικών ταξί ποσού <140>€ και <280>€ αντίστοιχα, τα οποία πάλι δεν δικαιολογεί, ούτε προκύπτουν από αντίστοιχα παραστατικά και σε χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης από την ταλαιπωρία που υπέστει την οποία προσδιορίζει στο ποσό των <15.000>€!!!, ενώ δια της αναφοράς 'αίτημα εξωδικαστικού συμβιβασμού' επιχειρεί να προσδώσει εναρμόνιση με την εν λόγω διαδικασία στην οποία πάλι δεν ανταποκρίνεται, καθώς δι' αυτής επιδιώκεται «η δια αμοιβαίων υποχωρήσεων λύσις της υφισταμένης έριδος» και συνεπώς ως εκ του τρόπου υποβολής –ανεξαρτήτως της αναρμοδιότητας του Δήμου να επιληφθεί επ'αυτού- δεν διαφαίνονται τέτοιες.

A. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1.1. Κατά την έννοια των αρ. 105-106 ΕισΝΑΚ ευθύνη του Δημοσίου ή των ΝΠΔΔ προς αποζημίωση γεννάται από εκτελεστές διοικητικές πράξεις των οργάνων τους, ή από παράλειψη προς έκδοση τέτοιων πράξεων, αλλά και από υλικές ενέργειες που τελέσθηκαν σε συνάρτηση προς την οργάνωση και λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας, ή εξαιτίας τους και δεν συνδέονται με την ιδιωτική διαχείριση της περιουσίας του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ, ούτε οφείλονται σε προσωπικό πταίσμα οργάνου που ενήργησε εντός του κύκλου των υπηρεσιακών του καθηκόντων (ΑΕΔ 5/95 ΕλλΔνη 1995/562, ΣτΕ 3308/96 ΔιΔικ 1997/204).

1.2. Οι προϋποθέσεις της ευθύνης για παράνομες ζημιογόνες πράξεις του Δημοσίου κατ'αρ. 105 Εισ.Ν.ΑΚ είναι οι ακόλουθες: **α)** η πράξη ή παράλειψη πρέπει να προήλθε από όργανο του ΝΠΔΔ, **β)** η πράξη ή παράλειψη πρέπει να ανήκει στην περιοχή της «κυριαρχικής διοικήσεως», **γ)** να έγινε «κατά την ενάσκηση της ανατεθειμένης δημόσιας εξουσίας, **δ)** η πράξη να είναι παράνομη, δηλαδή να αντίκειται σε κανόνα δικαίου, με τον οποίο προστατεύεται ορισμένο ατομικό δικαίωμα ή συμφέρον (ΣτΕ 3587/1997, 3214/2004), **ε)** η πράξη πρέπει να παρέβη διάταξη μη κειμένη χάριν του γενικού συμφέροντος, **στ)** η πράξη ή παράλειψη πρέπει να προξένησε ζημιά, ανάμεσα δε στην πράξη και στη ζημιά πρέπει να υπάρχει αιτιώδης συνάφεια και αυτή η αιτιότης της συναφείας πρέπει να είναι πρόσφορη.

2. Δημοτικοί ή κοινοτικοί οδοί είναι αυτοί που εξυπηρετούν τις πάσης φύσεως ανάγκες ενός Δήμου ή μιας Κοινότητας εντός των διοικητικών τους ορίων [αρ. 4 ν. 3155/55]. Εξάλλου στο αρ. 75 παρ. 1 του ΔΚΚ (ν. 3463/2006) ορίζεται ότι «οι Δημοτικές και Κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις...». Στην αρμοδιότητα των Δήμων εμπίπτει σύμφωνα με την παρ. **γ4 του αρ. 75 ΚΔΚ** «η ρύθμιση της κυκλοφορίας, ο καθορισμός πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, η απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων οχημάτων και γενικότερα η λήψη μέτρων για την αποφυγή δυσμενών επιδράσεων στην ασφάλεια της κυκλοφορίας, σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία», επίσης κατά τη παρ. **γ 11** του ίδιου άρθρου «η μέριμνα και λήψη μέτρων για τη προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων, όπως ο έλεγχος σήμανσης των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς και της τήρησης των υποχρεώσεων αυτών που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στις οδούς του δημοτικού ή κοινοτικού δικτύου....», κατά δε τη παρ. **γ13** στην αρμοδιότητα των Δήμων ανήκει «η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την απρόσκοπτη πρόσβαση στους κοινοχρήστους χώρους».

Περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 5 παρ. 3 του Ν. 3155/1955 «Περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών» (ΦΕΚ Α'63) «Αι Δημοτικά και Κοινοτικοί Οδοί κατασκευάζονται, ανακαινίζονται και συντηρούνται υπο των οικείων Δήμων και Κοινοτήτων...»

3. Κατά το αρ. 82παρ. 2γ Ν. 3852/10 «Ο πρόεδρος της τοπικής κοινότητας μεριμνά για την καλή κατάσταση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας της τοπικής κοινότητας, εποπτεύοντας τις εργασίες συντήρησης και υποβάλλοντας προς την τεχνική υπηρεσία δια του αρμόδιου αντιδημάρχου, σχετικό υπόμνημα όπου αναγράφεται το είδος των εργασιών, ο τόπος και ο χρόνος που έγιναν αυτές»,

4. Σύμφωνα με το αρ. 72 παρ. 1 ν. 3852/10 η Οικονομική Επιτροπή είναι όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του δήμου και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α)..β).. «ιβ) Αποφασίζει τον συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχει αντικείμενο μέχρι ποσού εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ ..»

Από τις ανωτέρω διατάξεις του Δ.Κ.Κ (Ν. 3463/06) συνδυαστικά με τις νέες του 'ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ' (Ν.3852/10) εμφανίζεται η αρμοδιότητα και ευθύνη των Δήμων στη συντήρηση του δημοτικού-οδικού δικτύου. Επίσης προκύπτει ότι οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να καταρτίζουν για όσα θέματα δεν εξέρχονται από τη δυνατότητά τους αυτή, εξώδικο ή δικαστικό συμβιβασμό ήτοι αμφοτεροβαρείς συμβάσεις που συνάπτονται με τρίτους προκειμένου να επέλθει επίλυση μίας έριδας ή μίας αβεβαιότητας όσον αφορά κάποια έννομη σχέση (άρθρο 871 ΑΚ), με αμοιβαίες υποχωρήσεις, χωρίς, όμως, την επίβλεψη και τις εγγυήσεις δικαιοδοτικού οργάνου (πρβ. *mutatis mutandis* ΑΠ 927/1988, 2092/1986 Ολομ.). Προβλέπεται, ότι αρμόδιο όργανο για τη σύναψη του συμβιβασμού είναι, εφόσον το αντικείμενο της διαφοράς ανέρχεται μέχρι το ποσό των 60.000,00 ευρώ, η οικονομική επιτροπή. Ενόψει του επιδιωκόμενου σκοπού για τον οποίο έχει προβλεφθεί η δυνατότητα αυτή, η απόφαση απαιτείται να διαλαμβάνει ειδική αξιολογική κρίση περί της συνδρομής όλων των προϋποθέσεων για τη νόμιμη σύναψη του συμβιβασμού, συνακόλουθα για την αναγνώριση εκ μέρους του Δήμου απαιτήσεων τρίτων. Ως εκ τούτου ο συμβιβασμός, εφόσον έχει συναφθεί νομίμως, αποτελεί, καταρχήν, νόμιμο δικαιολογητικό για την πληρωμή της σχετικής δαπάνης, όμως το κύρος του δύναται να αποτελέσει αντικείμενο πλήρους ελέγχου κατά τον

διενεργούμενο από το ΕΛΣυν κατασταλατικό έλεγχο της δαπάνης για το αν τηρήθηκαν οι προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος α) ως προς τα τυπικά, εξωτερικά στοιχεία του συμβιβασμού, που αφορούν στην προβλεπόμενη από το νόμο διαδικασία σύναψης αυτού και β) ως προς τα ουσιαστικά, εσωτερικά στοιχεία αυτού, που αφορούν στη διαπίστωση ότι, η σχετική δαπάνη μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συμβιβασμού, προβλέπεται από διάταξη νόμου και συνοδεύεται από τα αναγκαία δικαιολογητικά στοιχεία που αποδεικνύουν τη σχετική απαίτηση. Στο αυτό πλαίσιο ελέγχεται αν αφενός, υφίσταται έριδα & αφετέρου αν τα μέρη έχουν προβεί σε αμοιβαίες υποχωρήσεις.

Επομένως είναι δυνατή η επίτευξη εξωδικαστικού συμβιβασμού, εφόσον συντρέχουν οι νομικοί και πραγματικοί όροι του , ήτοι: **α)** παράνομη πράξη ή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων του δήμου - όπως παράλειψη συντήρησης των οδών κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 75 περ. Ι 7 του Δ.Κ.Κ. που δεν έχει τεθεί μόνο χάριν του δημοσίου συμφέροντος, αλλά και για την εξυπηρέτηση των πολιτών (πρβλ. απόφ. ΣτΕ 740/2001) - η οποία δημιουργεί αντικειμενική ευθύνη του δήμου κατά τις διατάξεις των άρθρων 105 και 106 του Εισ.ΝΑΚ, **β)** αποδεικνύεται η ύπαρξη ζημίας, η έκταση αυτής, καθώς και οι συνθήκες πρόκλησης, οι οποίες πρέπει να προσδιορίζονται κατά τρόπο αξιόπιστο και να αποδεικνύονται με την προσκόμιση των απαραίτητων παραστατικών στοιχείων και **γ)** αιτιώδης σύνδεσμος, η ύπαρξη του οποίου να προκύπτει από δημόσιο έγγραφο, μεταξύ της πράξης ή παράλειψης και της επελθούσας ζημίας, υπό την έννοια ότι η φερόμενη ως ζημιολογός πράξη ή παράλειψη κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων μπορεί να επιφέρει το ζημιολογικό αποτέλεσμα,

5. Κατά το αρ. **932 ΑΚ** σε περίπτωση αδικοπραξίας, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, μπορεί να αναζητηθεί (και να επιδικασθεί) **εύλογη, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Αυτό ισχύει ιδίως για εκείνον που έπαθε προσβολή της υγείας, της τιμής ή στερήθηκε την ελευθερία του.** Από την τελευταία αυτή διάταξη συνάγεται ότι η ηθική βλάβη αποτελεί –καταρχήν- παρεπόμενη συνέπεια της αδικοπραξίας και συνεπώς για την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη αδικοπραξίας υπο την έννοια που προαναφέρθηκε, εκ της οποίας να επήλθε ηθική βλάβη σε εκείνον που την επικαλείται

5.1 . Κατά το άρθρο **57 ΑΚ**, όποιος προσβάλλεται παράνομα στην προσωπικότητα του έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον, κατά δε το άρθρο 59 του ΑΚ στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων άρθρων (στα οποία περιλαμβάνεται και το άρθρο 57), το Δικαστήριο με την απόφασή του, ύστερα από αίτηση αυτού που έχει προσβληθεί, και αφού λάβει υπόψη το είδος της προσβολής μπορεί επί πλέον να καταδικάσει τον υπαίτιο να ικανοποιήσει την ηθική βλάβη αυτού που έχει προσβληθεί. Η ικανοποίηση συνίσταται σε πληρωμή χρηματικού ποσού, σε δημοσίευμα, ή σε ο,τιδήποτε επιβάλλεται από τις περιστάσεις. Με τις παραπάνω

διατάξεις προστατεύεται το δικαίωμα της προσωπικότητας, το οποίο αποτελεί πλέγμα αγαθών που συνθέτουν την υπόσταση του προσώπου με το οποίο είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένα. Τέτοια προστατευόμενα αγαθά είναι, εξάλλου και η τιμή κάθε ανθρώπου, η οποία αντικατοπτρίζεται, στην αντίληψη και την εκτίμηση που έχουν οι άλλοι γι' αυτόν, η ψυχική υγεία και ο συναισθηματικός κόσμος το άτομου. **Προϋποθέσεις για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων είναι:** α) η προσβολή του δικαιώματος της προσωπικότητας η οποία προκαλείται με οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη τρίτου με την οποία διαταράσσεται η κατάσταση που υπάρχει σε μία ή περισσότερες εκδηλώσεις της σωματικής, ψυχικής, πνευματικής και κοινωνικής ατομικότητας του βλαπτόμενου κατά τη στιγμή της προσβολής, β) η προσβολή να είναι παράνομη, πράγμα που συμβαίνει όταν η προσβολή γίνεται χωρίς δικαίωμα ή κατ' ενάσκηση δικαιώματος, το οποίο όμως είναι από άποψη έννομης τάξης μικρότερης σπουδαιότητας, είτε ασκείται υπό περιστάσεις που καθιστούν την άσκηση αυτού καταχρηστική σύμφωνα με το άρθρο 281 ΑΚ ή το άρθρο 25 παρ. 3 του Συντάγματος και γ) για την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης και πταίσμα του προσβολέα.

5.2. Το αίτημα ή η αξίωση που επιδιώκει την υποχρέωση του υπαιτίου σε καταβολή χρηματικού ποσού, ως αντιστάθμισμα του φυσικού ή ψυχικού πόνου που προκλήθηκε στον αιτούντα από συγκεκριμένη συμπεριφορά του υπαιτίου, εκτός από τα συνήθη στοιχεία πρέπει να περιέχει αναφορά της προσβολής και του παράνομου χαρακτήρα της.

Ειδικότερα από την διάταξη του αρ. 932 Α.Κ προκύπτει ότι ο αδικηθείς, που επιδιώκει, λόγω ηθικής βλάβης την οποία υπέστη από τον αδικοπραγήσαντα, επιδίκαση εύλογης χρηματικής ικανοποίησης, οφείλει για να είναι ορισμένο το αίτημα και η αξίωσή του, ως προς την έννοια της εύλογης ικανοποίησης, να εκθέτει τις συνθήκες τελέσεως της αδικοπραξίας, το είδος της προσβολής του, την βαρύτητα και την έκταση της βλάβης, το βαθμό της προσβολής της προσωπικότητας, το βαθμό του πταίσματος του υπαιτίου και την περιουσιακή και κοινωνική κατάσταση των μερών.

5.3. Τι είναι η χρηματική ικανοποίηση: Μη περιουσιακή ζημία ή ηθική βλάβη, όροι που χρησιμοποιούνται ως ταυτόσημοι στον Αστικό Κώδικα, είναι ο αντίκτυπος στην ηθική, στην ψυχική ή σωματική συγκρότηση του προσώπου, συνεπεία προσβολής οποιουδήποτε δικαιώματος ή εννόμου συμφέροντος ή μη περιουσιακού αγαθού, απ' αυτά που απαριθμούνται ενδεικτικά στην ΑΚ 932 εδ. 2 (υγεία, τιμή, ελευθερία), νοουμένη ως συνισταμένη του πλέγματος των σύγχρονων κοινωνικών και ηθικών αξιών, **για την οποία ο νόμος θεσπίζει παροχή, κατά την ελεύθερη κρίση του δικαστή, χωρίς να δίνει ούτε νύξη αντικειμενικής αντιστοιχίας μεταξύ είδους προσβολής και ψυχικού αντικτύπου.**

Όπως αναφέρθηκε κατά την ΑΚ 932 ο ζημιωθείς έχει αξίωση για εύλογη χρηματική ικανοποίηση. **Η εκτίμηση του ύψους της «εύλογης» χρηματικής ικανοποίησης αποτελεί ένα πολύ δυσχερές πρόβλημα εν όψει του ότι πρέπει να εκφραστεί σε χρήμα ένα**

μέγεθος που δεν έχει αγοραστική ή εμπορική αξία και, όπως χαρακτηριστικά τονίζεται, δε μπορεί να ευρεθεί η αντιστοιχία του σε «βάρος χρυσού». Η αδυναμία του νομοθέτη να διαμορφώσει μια δογματικά άρτια έννοια της μη περιουσιακής ζημίας και ένα αντικειμενικό οικοδόμημα αντικειμενικών κριτηρίων επιμετρήσεως, επιτρέπει στο δικαστή να λάβει υπόψη διάφορα στοιχεία για τον προσδιορισμό του ποσού της ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης. Τα κριτήρια της «εύλογης» χρηματικής ικανοποίησης πρέπει να επαναπροσδιορίζονται κάθε φορά, με λήψη υπόψη όλων των λειτουργιών που αποσκοπούν κυρίως στην ανακούφιση του παθόντος από την λύπη, την στεναχώρια ή τον πόνο που του προκάλεσε η προσβολή ενός περιουσιακού εννόμου αγαθού ή κάποιου αγαθού της προσωπικότητας, με αξιολόγηση και στάθμιση όλων των διαμορφωτικών συνθηκών κατά τον κρίσιμο χρόνο προσδιορισμού της εύλογης χρηματικής ικανοποίησης, ο οποίος είναι ο χρόνος της πρώτης επ' ακροατηρίου συζητήσεως της υποθέσεως στον πρώτο βαθμό και όχι απλώς ο χρόνος της προσβολής. Δεν πρέπει όμως να μελετηθεί και να συνυπολογισθεί μόνο το σύνολο των υφισταμένων σ' αυτό το χρονικό σημείο συνθηκών, αλλά επίσης και η θεατή εξέλιξη που αναμένεται στο μέλλον. Το «εύλογο» της χρηματικής ικανοποίησης δε σημαίνει ότι το επιδικαζόμενο ποσό ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης πρέπει να είναι κατά αναλογία χαμηλό. Αντίθετα η θεωρία έχει αντιταχθεί έντονα και με προϊούσα επιτυχία στην υφισταμένη παλαιότερα στον χώρο της νομολογία τάση να επιδικάζονται αναλόγως μικρά ποσά. Ο δικαστής της ουσίας αφήνεται από το νόμο ελεύθερος κατά τον προσδιορισμό της «εύλογης» χρηματικής ικανοποίησης. Ο νομοθέτης όταν πρόκειται για επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, λόγω αδυναμίας προσδιορισμού εκ των προτέρων αντικειμενικών κριτηρίων επιμετρήσεως, παρέχει εξουσία στο δικαστή να μπορεί να κρίνει σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση όπως θα έπραττε ο ίδιος (ο νομοθέτης) αν επρόκειτο να ρυθμίσει με νόμο την συγκεκριμένη διαφορά. Ο νόμος δεν περιορίζει τη διακριτική ευχέρεια του δικαστή της ουσίας, ώστε αυτή υπόκειται μόνο στα γενικά όρια (δεν πρέπει να είναι αυθαίρετη, να προσκρούσει στις αρχές της λογικής, και στα διδάγματα της κοινής πείρας κλπ.).

6. Για να είναι ορισμένο το αίτημα με το οποίο ζητείται αποζημίωση, ο αιτών πρέπει να αναφέρει τη ζημιολογία πράξη ή παράλειψη του οργάνου του εναγόμενου Δημοσίου ή ΝΠΔΔ, τη ζημία που υπέστη και τον μεταξύ πράξης ή παράλειψης και ζημίας αιτιώδη σύνδεσμο.

B] ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

1. Στην προκειμένη περίπτωση, το υποβαλλόμενο αίτημα, όπως στην αρχή της παρούσας επισημαίνεται, στερείται εδραίου και θεμελιωτικού της αξίωσης περιεχομένου, τόσο σε σχέση με την ευθύνη του Δήμου, όσο και με τις προβαλλόμενες βλάβες/ζημιές αλλά και την αιτιώδη διασύνδεση του φερομένου ζημιωτικού γεγονότος/ενεργείας με την βλάβη/ζημία, οπ. Προς αποφυγή επαναλήψεων παραπέμπουμε στην υπο (5) σχετικό προηγηθείσα Γνωμοδότησή μας στο περιεχόμενο της οποίας αναφερόμεθα καθολοκληρίαν.

Αποτέλεσμα των ελλείψεων τούτων είναι η καθολική μη ανταπόκριση του αιτήματος στις προαναφερόμενες απαιτήσεις των παρατιθέμενων διατάξεων, το κατά πάντα αόριστο και ανεπίδεκτο εκτίμησης του περιεχομένου και η εξ αυτού του λόγου επιβαλλόμενη απόρριψή του.

2. Με το προαναφερόμενο περιεχόμενο η αίτηση:

α) δεν καλύπτει την έννοια του εξωδικαστικού συμβιβασμού,

β) αναφέρεται σε χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης που χρήζει ειδικής εξέτασης και ερεύνης περι της πλήρωσης των παραμέτρων συνδρομής της **αλλά και θεσμικής αξιολογικής κρίσης** δεδομένης της ελλείψεως αρμοδιότητας των οργάνων της διοίκησης εξέτασής της και προεχόντως αδυναμίας αξιολογήσέως της ως εκ του ειδικού πλαισίου που απαιτεί ειδικές γνώσεις, αναγομένης μόνον στην δικαστική κρίση που διαθέτει τα εχέγγυα και τη γνώση χρήσης των νομοθετικών εργαλείων και μεθόδων στην εκτίμησή της.

γ) αποδίδεται ευθύνη με απλή αναφορά της πτώσης σε φθορά του πεζοδρομίου, χωρίς ιδιαίτερη διευκρίνιση των συνθηκών του συμβάντος, για να εκτιμηθεί η αδυναμία αντίληψης του προβληματικού σημείου, καθώς όπως εμφανίζεται από το φωτογραφικό υλικό, προκύπτει μια συνήθης και αμελητέα για τα πεζοδρόμια των αστικών κέντρων φθορά.

Συνέπεια τούτου είναι η πρόκληση σοβαρών επιφυλάξεων στο ζήτημα της υπαιτιότητας καθώς σε συνδυασμό με την ηλικία της αιτούσας και την ώρα του συμβάντος (9 πμ) **προκύπτει εδραία πεποίθηση περι συνυπαιτιότητας της ενδιαφερόμενης** (συντραίχον πταίσμα κατ' αρ. 300AK) και μάλιστα σε μέγιστο βαθμό στη πρόκληση της πτώσης της οφειλομένης σε πρόδηλη απροσεξία, βιασύνη, τύπου υποδημάτων και ένα πλήθος άλλων παραγόντων.

3. Υπο τις προεκτεθείσες διαπιστώσεις, το προκείμενο αίτημα, πέραν του παντελώς αορίστου του περιεχομένου του, δεν ανταποκρίνεται στις απαιτούμενες από τις ανω διατάξεις προϋποθέσεις **ΚΑΙ ΔΕΝ ΣΥΝΤΡΕΧΟΥΝ ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΟΥ ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ**

Εξάλλου, ως αναφέρθηκε, ακόμη και στην περίπτωση που ήθελε εκτιμηθεί ότι υφίστατο ευθύνη του Δήμου, πράγμα που κατηγορηματικά ΔΕΝ ΣΥΝΤΡΕΧΕΙ ΕΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΩ, ούτε από πλευράς μας δύναται να εκτιμηθεί και αποτιμηθεί η ηθική βλάβη της αιτούσας, ούτε η Οικονομική Επιτροπή έχει τέτοια αρμοδιότητα, αφού σύμφωνα με τα παραπάνω, η ζητούμενη με την εξεταζόμενη αίτηση

αποζημίωση της ηθικής βλάβης, ως μη μετρήσιμο μέγεθος καθώς δεν προκύπτει από αντικειμενικά κριτήρια επιμετρήσεως αλλά από πλήθος συνεκτιμώμενων παραγόντων, έχει απο τον νόμο ανατεθεί στη κρίση του δικαστή της ουσίας.

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, όπως αναφέραμε και στη προηγούμενη Γνωμοδότησή μας και δεδομένου ότι ουδέν νεότερο προέκυψε με την εξεταζόμενη νέα αίτηση, πέραν του επαναλαμβανόμενου καθολικά ασαφούς του αιτήματος ως και της θεμελίωσης ή μη τούτου, ΔΕΝ υφίσταται δυνατότητα αποδοχής του επειδή δεν προβλέπεται εκ του νόμου αρμοδιότητα και δυνατότητα εκτίμησης της ζητούμενης χρηματικής ικανοποίησης για την κρίση της οποίας παραπέμπουμε στην κατά τις άνω διατάξεις αρμοδιότητα των Δικαστηρίων, επιβαλλομένης της απεύθυνσης της ενδιαφερομένης μέσω της δικαστικής οδού .

Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ'ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ
ΔΗΜΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

ΚΟΙΝ: 1. ΔΗΜΑΡΧΟ ΔΗΜΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ 2. ΑΝΤ/ΧΟ ΠΕΡΙΒ/ΝΤΟΣ 3. ΑΝΤ/ΧΟ ΟΙΚ/ΚΩΝ
ΔΙΑΝ: 1. ΓΕΝΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ 2. ΑΡΧΕΙΟ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ